No. 2331 Zaterdag 8 September 1928. 45ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Curaçaosche Sprokkelingen.

I.

De publieke veiligheid.

Eertijds was Curaçao 'n El dorado wat de publieke veiligheid betreft. In stad en binnenland kon men op elk uur van dag en nacht rustig passeeren, zonder 't minste gevaar te loopen te worden lastig gevallen. Aanranding was totaal onbekend.

Wat wàs, is, helaas, niet meer. Wat de publieke veiligheid betreft is Curaçao er niet op vooruitgegaan, overstroomd als het is door allerlei ongure elementen van allerlei nationaliteit die voortdurend een gelegenheid zoeken om hun slag te slaan.

In de stad houdt de militaire politie er zoo goed mogelijk orde onder. Door den goed geregelden en streng gecontroleerden bewakingsdienst wordt de kans om hun slag te slaan tot een minimum gereduceerd.

Laat enkele zwartkijkers zeggen wat ze willen, — 't is maar een wat keurig korps, dat, wanneer het eenmaal op sterkte zal zijn gebracht, en geheel Curaçao en Aruba binnen den radius van zijn werkzaamheid zal hebben betrokken, de bevolking een gevoel van veiligheid zal geven, zooals ze de laatste jaren niet meer gekend heeft.

Ik heb wel eens aan 't adres van de militaire politie het verwijt gehoord, dat ze niets anders doet dan fietsen. Maar wat wil men dan? Als de politie op haar stoel blijft zitten, om alleen bij voorkomende wanordelijkheden op te treden en er op in te slaan, dan heet het natuurlijk, dat de politie weer niet op tijd was om die wanordelijkheden te voorkomen. En als zij voortdurend patrouilleert, en op gezette en ongezette tijden overal verwacht kan worden, juist met het doel om zooveel mogelijk alle wanordelijkheden te voorkomen, dan is het ook weer niet goed.

Er zijn nu eenmaal van die menschen, die met geen mogelijkheid zijn tevreden te stellen.

In elk geval, meenen wij zonder overdrijving te mogen constateeren, dat het groote publiek er wat blij mee is.

Maar nu de buitendistricten?

Wederom kunnen wij zonder overdrijving zeggen, dat de veiligheid aldaar wel iets te wenschen overlaat.

En dat 't met de vestiging van de C. P. I. M. aan de Bullenbaai er niet beter op zal worden, Jan Paul heeft er reeds op gewezen.

Het is reeds herhaaldelijk gebeurd, dat ongewenschte elementen, die in de stad geen kans zien om hun slag te slaan, naar buiten „carren" en 't daar de menschen komen lastig maken.

Herhaaldelijk gaan er auto's in westelijke richting van het eiland. De politiepost op Dokterstuin wordt natuurlijk heel zorgvuldig vermeden.

Het doel van die bezoeken is lang niet altijd vreedzaam, zooals de feiten hebben uitgewezen. Het is zelfs gebeurd dat men, zooals onlangs op Ascension, assistentie van de politie heeft moeten verzoeken, om veilig te zijn tegen elementen die zich schuldig maakten aan diefstal, en die 't vooral gemunt hadden op huizen waar geen manspersonen waren. Dit geschiedde bij dag, doch vooral bij nacht.

Dit is een toestand, die, als er niet spoedig paal en perk aan gesteld wordt, volstrekt onhoudbaar wordt.

Wij hebben gemeend goed te doen de aandacht van de bevoegde autoriteiten op dezen toestand te vestigen, opdat er maatregelen genomen worden, vóórdat er ongelukken gebeuren.

Zoolang het niet mogelijk is om de militaire politie ook in de buitendistricten te stationneeren, moeten er natuurlijk andere maatregelen genomen. En dan dunkt ons dat een strenge contrôle door de politie op den Kleinen Berg, van passeerende auto's, vooral van 's avonds 6 tot 's morgens 6, wel iets zal helpen; terwijl wij tevens aandringen op spoed om telefonische verbinding, niet alleen met Dokterstuin, Pannekoek en Westpunt, maar met alle bevolkingscentra, tot stand te brengen.

Zoo zal veel kwaad voorkomen kunnen worden, daar men in de gelegenheid zal zijn om in geval van nood ten spoedigst politie bij de hand te hebben.

De geldelijke administratie van de kolonie.

Aandrang tot verscherpte contrôle. Een initiatief-voorstel van den Kolonialen Raad niet te verwachten. Het denkbeeld geopperd om in de kolonie een onderafdeeling van de Algemeene Rekenkamer in te stellen.

De particuliere correspondent schrijft 28 Juli j. l. in de *N. Rott. Crt:*

In ons artikel: „De toestand van Curaçao," opgenomen in het Avondblad 19 Juli j l. hebben wij terloops de aandacht gevestigd op den aandrang, door den Kolonialen Raad reeds bij meer dan één gelegenheid bij den gouverneur geoefend, tot het in het leven roepen van een commissie van financiën of contrôle of hoe men het ook noemen wil.

Wij weten niet precies hoe men zich in dat college de zaak voorstelt, maar de bedoeling is in elk geval geen andere, dan dat er een scherper toezicht op de besteding der landsgelden komt, dan thans volgens de bestaande comptabiliteitswet mogelijk is.

Zooals men weet, gaat de eenige contrôle, welke op het oogenblik uitgeoefend wordt, van de Algemeene Rekenkamer uit, die over geen aan zich ondergeschikt orgaan in de kolonie zelf beschikt. Uiteraard is dan ook — met hoeveel toewijding dat hooge college zijn taak ook vervult en al geeft het daarbij soms blijk van een scherpzinnigheid, die bewondering afdwingt — de bestaande contrôle in hoofdzaak een „papieren contrôle." Zoolang de papieren maar kloppen en de uitgaven behoorlijk gedekt zijn door quitanties of betaalrollen, waaronder de noodige handteekeningen staan, dan is de comptabiliteit formeel in orde. Of het met die handteekeningen nu wel geheel en règle is, dan wel of de leveranties geheel „naar behooren" hebben plaats gehad of een uitgaaf al of niet is aangewend voor het doel waarvoor zij bestemd was — tot zoover strekt de „papieren contrôle" zich nu niet uit. Een en ander te beoordeelen vereischt toch een bekendheid met plaatselijke toestanden, welke het controleerend lichaam in het moederland zich uit den aard der zaak nimmer eigen zal kunnen maken.

Wij willen hier nadrukkelijk op den voorgrond stellen, dat wij met het gereleveerde niet willen insinueeren alsof er feiten of omstandigheden bekend zouden zijn, welke het vermoeden zouden kunnen wettigen, dat er te Curaçao in eenigen tak van openbaren dienst praktijken zijn ingeslopen, die de eer en den goeden naam van de administratie kunnen aanranden. Edoch, zonder dat men aan praktijken, die boos opzet veronderstellen, behoeft te denken, kan het toch zijn, dat, met de tegenwoordige ruimte van kasmiddelen, die de vroegere chronische krapheid heeft vervangen, ook een geest van onverschilligheid, van zorgeloosheid, van vlotheid is ontstaan, die op den duur tot erger kan voer.

Het is ons niet bekend of de Koloniale Raad reeds symptomen van een gelijksoortigen geest in de Curaçaosche administratie meent te hebben ontdekt. Liever willen wij aannemen, dat zijn aandrang tot verscherpte contrôle slechts op preventie gericht is.

Maar waarvan wij wèl overtuigd zijn, dat is, dat de tegenwoordige contrôle is onvoldoende, weinig effectief, immers slechts vormelijk. Kon met een dergelijke contrôle misschien genoegen genomen worden toen het in alle bestuursafdeelingen over betrekkelijke geringe bedragen ging en elke cent als het ware tweemaal moest worden omgekeerd eer hij werd uitgegeven — thans, nu de begrooting de vijf millioen heeft overschreden en er kwistig met duizenden wordt omgesprongen, kan het ontbreken van een effectieve contrôle een gevaar opleveren, ook voor de eer en den goeden naam van de Curaçaosche administratie.

Preventie is in elk geval te verkiezen boven repressie. Men neme den wenk van den Kolonialen Raad ter harte.

Tegenover den aandrang van den Kolonialen Raad tot het instellen van een commissie als bovenbedoeld uit zijn midden, wenscht het bestuur een afwachtende houding aan te nemen. Een eventueel in te dienen initiatief-voorstel in dien geest zou echter — naar de verzekering van den gouverneur — op een welwillende ontvangst van de zijde van het bestuur kunnen rekenen.

Wij meenen, dat, gegeven het belang der zaak, het door het bestuur ingenomen standpunt niet het juiste kan worden genoemd. Men zou daaruit zelfs een onverschilligheid, een laksheid kunnen distilleeren, die op zich zelf reeds als een argument zou kunnen worden gebezigd voor het denkbeeld van den Raad.

Praktisch beschouwd toch beteekent het innemen van dat standpunt een afwimpeling zonder meer van het denkbeeld eener meer effectieve contrôle op de besteding der landsgelden.

Immers, van den Kolonialen Raad, welks leden in het geheel geen vergoeding ontvangen voor hunne werkzaamheden als zoodanig, en het lidmaatschap, nevens hun eigen, vaak zeer drukke particuliere werkzaamheden, moeten waarnemen, kan niet verwacht worden, dat hij met initiatief-voorstellen zal aankomen. De leden hebben er eenvoudig den tijd niet voor en het college beschikt ook niet over een bureau, aan hetwelk het de uitwerking van in zijn boezem gerezen denkbeelden kan opdragen.

In dit bijzonder geval is het zelfs nog de vraag of het koloniaal bestuur wel over de in de materie onderlegde krachten beschikt, aan welken een arbeid als het ontwerpen van een effectief contrôle-systeem kan worden toevertrouwd. Men zou, dunkt ons, in dien het zoover komt een beroep moeten doen op de hulp van het departement van financiën in het moederland.

Vraagt men ons of wij van de werkzaamheden van een commissie uit den boezem van den Raad eenige verwachting hebben, dan moeten wij te dien aanzien nogal sceptisch gestemd zijn. Wij hebben immers in een administratieve betrekking den tijd meegemaakt, dat er al zoo'n soort commissie uit den Kolonialen Raad bestond en weten uit eigen ervaring hoe de praktijk van de contrôle ten slotte is verworden. Bovendien stelt de arbeid van zulk een commissie speciale eischen, waaraan niet altijd een genoegzaam aantal leden van den Raad kunnen voldoen, afgezien nog van de vraag of juist zij, die de vereischte capaciteiten mochten bezitten, den tijd beschikbaar zouden hebben om deel uit te maken van zulk een commissie van toezicht of contrôle.

Veel meer gevoelen wij dan ook voor het in de kolonie meermalen geopperde denkbeld, om te Curaçao een orgaan in te stellen, dat als een onder-afdeeling van de Algemeene Rekenkamer werkzaam zijnde, niet alleen het hooge college zal hebben voor te lichten, maar ook aan den Kolonialen Raad rapport zal hebben uit te brengen omtrent de geldelijke administratie, dus ook omtrent de besteding der landsgelden.

Maar dan een orgaan, dat een onderdeel moet blijven van de Nederlandsche administratie en geheel onafhankelijk zal komen te staan tegenover het Curaçaosche bestuur.

Curaçao en de Rijksgedachte.

In een artikel naar aanleiding van de ontslagname van mr. Brantjes als Gouverneur van Curaçao had „Het Handelsblad" in zijn nummer van 3 Augustus l.l. er de katholieke missie een verwijt van gemaakt, dat zij zich teveel bekomerde om het zieleheil der Curaçaonaren, en niet voldoende oog had voor de eischen van het leven in deze wereld, met name „de innerlijke versterking van de rijksgedachte."

Daartegen protesteerde de parlementaire redacteur van de „Maasbode".

Het „Handelsblad" van 9 Augustus l.l. komt zijn stelling nogmaals herhalen en tracht die te bewijzen door het volgende.

Wij citeeren hier het „Handelsblad."

„En het onderwijs? Voor enkele weken hebben een aantal belanghebbenden en belangstellenden gevraagd om zoodanige aanvulling van het M. U. L. O., dat daardoor de a. s. leerlingen van H. B. S. en gymnasium in Nederland niet noodeloos een of meer jaren zouden verliezen. Nu de petroleummaatschappij op Curaçao (een der allergrootste afnemers, die de Nederlandsche industrie heeft) tal van menschen laat uitkomen, die zelf en wier kinderen na eenige jaren weer naar Nederland gaan, is de behoefte aan een ongeveer aansluitend onderwijs dringender dan ooit te voren.

Van welken kant is men toen tegen dit denkbeeld bezwaar komen maken? In de „Amigoe", d.w.z. van de zijde der missie.

In de eerste plaats natuurlijk om redenen van „gelijkstelling". Over de waarde daarvan thans niet. Maar wanneer men inderdaad de rijksgedachte van die zijde van harte wilde versterken, dan zou men veeleer hebben gezocht naar middelen ook de bijzondere school, wat aanvang van het schooljaar en leerstof betreft, te doen aansluiten bij het middelbaar en voorbereidend hooger onderwijs in Nederland.

In plaats van tegen te werken."

Hier is het „Handelsblad" toch wel heelemaal mis.

Ten eerste hebben wij het tot uiting gekomen streven alleszins verklaarbaar en natuurlijk genoemd, - ons zelfs tot tweemaal toe gaarne bereid verklaard om aan de vervulling van dat verlangen mede te werken. Dat is toch iets anders dan tegenwerken.

Alleen hadden wij een principieel bezwaar tegen de wijze waarop men, volgens de letter van de Circulaire en het request der belanghebbenden, dat verlangen wilde trachten te verwezenlijken, n.l. door parallel-klassen bij de *Openbare* school.

Hierdoor zou o.i. de vrijheid van onderwijs in het gedrang komen; en daarom schreven wij dat „een algemeene regeling te verkiezen was, boven bepalingen *uitsluitend* ten voordeele van de *openbare* school."

Maar dan zou het aantal kinderen voor die parallel-klassen zóó gering worden, dat een zoo kostbare maatregel er nauwelijks door te rechtvaardigen zou zijn.

En daarom deden wij een anderen maatregel aan de hand, die veel minder kostbaar zou zijn, en waardoor o.i. het gewenschte resultaat even goed te bereiken zou zijn n.l. privaatlessen.

Hoe het „Handelsblad" hierin een tegenwerking kan zien van de „versterking der rijksgedachte" is ons een raadsel.

Dat de missie geen bezwaar maakte tegen het geopperde denkbeeld, integendeel van het begin af ten volle bereid was, indien gewenscht, er aan mee te werken, blijkt voldoende uit het feit dat het Bestuur van het St. Thomas-college onmiddelijk een enquête instelde, zich daarbij bereid verklarend om bij voldoende deelname ten spoedigste aan het verlangen der ouders te voldoen.

Het resultaat van deze enquête was een klinkende bevestiging van den twijfel door ons geuit, omtrent een voldoend aantal leerlingen voor parallel-klassen.

Van slechts vier leerlingen gaven de ouders hun verlangen naar bij 't Hollandsch onderwijs aansluitend onderwijs te kennen.

Het verwijt in bovenstaand citaat gericht tot de pers en de missie als zouden zij de versterking der rijksgedachte tegenwerken, houdt dus in geenendeele steek.

Sport.

VOETBAL MATCH.
25 AUGUSTUS.

(Van onzen verslaggever.)

Zondagnamiddag 25 Augustus heeft Curaçao zich echt getoond en gedragen bij de match op Mundo Nobo tusschen de eerste klasse clubs *Asiento—Transvaal* en *Paramaribo—Jong-Holland.*

De eerste wedstrijd, hoewel technisch zuiver gespeeld, is niet zóó in den smaak gevallen en kon de zenuwen ook niet zoo spannen als de laatste, de eindwedstrijd, tusschen *Paramaribo* en *Jong-Holland.*

Immers een zuiver Curaçaosche vereeniging tegen een zuiver Surinaamsche vereeniging! Het zou gaan spannen en het heeft er gespannen ook!

De weddingschappen van f 5, f 10 en f 15, ja zelfs van f 25 waren niet van de lucht.

Aan de verwachting van 15 tot 1800 menschen is ook echt voldaan.

Dit even aangestipt ter inleiding.

***

Om half vier werden *Asiento* en *Transvaal* in het veld gefloten.

Van beide kanten werd er forsch gespeeld. Beide elftallen hadden wederkeerig zwaar met den wind te kampen, zoodat de bal niet van ver kon worden aangegeven.

Zou *Transvaal* niet over een langeren keeper te beschikken hebben?

Deze korte keeper heeft keurig werk gepresteerd, doch wanneer *Asiento* op korteren afstand meer geschoten had, dan zou 't zeker anders afgeloopen zijn.

Het backstel van *Asiento* is prachtig, doch de voorlinie laat wat te wenschen over.

Ik heb *Asiento* anders en beter zien spelen.

Waarom doet de oude linksbuiten niet meer mee? Den Blanken, de hazewind op de linkerbuitenwing!

Uit de kolonie? Ben je voetballer af? Of neemt 't Laboratorium-Asiënto je teveel in beslag?

Asiënto heeft het door eigen schuld moeten afleggen, zoodat de scheidsrechter om kwart voor vijf naar huis stuurde:

Transvaal en *Asiënto*

2 0

* * *

Vijf minuten voor vijf uur! Hier en daar een enkele Jong-Hollander, trappelend van echt ongeduld, wachtend op het fluitje van den arbiter om zijn kleur te gaan verdedigen.

Geen enkele Paramaribo-speler te zien, zoodat het volk, het gedeelte althans dat P. weinig goed gezind is, van lafheid begon te spreken.

Paramaribo echter was niet laf; integendeel; *Paramaribo* gaf een fijne show, een sportshow, die wel als voorbeeld door andere vereenigingen mag aangenomen worden.

Terwijl full P. in de kleedkamer beraadslaagde, zetten berekende, was de andere partij aan het z.g. goalschieten. Worden die 4 of 5 minuten vóór den wedstrijd gebruikt om den doelman nog te trainen? of om nog te leeren richten?

Worden de wenken niet ter harte genomen, die door deskundigen worden gegeven o. a. vóór den match geen goalschieten, hardloopen, om toch frisch den strijd aan te binden, wanneer voor beginnen gefloten wordt?

Als de referee voor tossen fluit, staat de captain van *Jong-Holland* al klaar, terwijl een klein mannetje in den persoon Fivres zich haast den referee en den captain van *J. H.* een pootje te geven.

Het muntje, door den scheidsrechter opgegooid, maakt zijn tuimelende beweging door de lucht, om zóó op den grond te vallen, precies zooals *J. H.* het wenscht

Op 't tweede signaal komt *P.* als één man uit de kleedkamer het terrein op, luid toegejuicht door de menigte.

De talisman, een zwarte pop, wordt tegen de paal opgehangen.

Paramaribo speelt met den wind tegen, de zon in den rug. Is dit door Paramaribo zelf gewild?

De opstelling van *Paramaribo* is vandaag anders.

Paramaribo brengt den bal aan 't rollen, en al gauw moest zij zich terugtrekken tot defensie.

Jong-Holland, duchtig bijgestaan door een sterken wind, loste menige gevaarlijke schoten op 't *P's.* doel, doch doelman Puto met zijn berekende grijphanden klampte den bal vast en werkte netjes weg.

Mooie demonstraties zijn er niet gegeven door de beide voorhoedens.

Er werd gejaagd, zenuwachtig gespeeld, zoowel vóór als na de thee. De rust ging dan ook in met een blank scorebord, wat niet op 't terrein aanwijzig was.

Nu zou men denken, dat *Paramaribo* de kans zou benutten, na goalsverwisseling, flink gebruik zou maken van den wind? Geen sprake van. De vlugge Curaçaoënaars gaven ze geen kans.

In gesloten kolonnen kwam nu *P.* opzetten. Een schot van Kolader! zitbal!! Jawel. *Jong Hollands* keeper ving prachtig op en werkte weg. Bravo!!

Jong Holland neemt de leiding, combineert tot voor de granieten rots, Bosnië, alwaar het gevaar wordt gekeerd. Bosnië, boy, ik bewonder je kalmte in het grootste gevaar!

Dezelfde kalmte, die je in Demerare ettelijke malen aan den dag hebt gelegd, diezelfde kalmte heb je op Curaçao meegenomen.

Geef een paar van je jongens een kleine dosis ervan, ze hebben 't hard noodig.

Tot eind van 't spel gingen beide partijen gelijk op, blank, blank, totdat na verlenging met 15 minuten na heel wat moeite, na de zevende minuut uit een scrimmage voor 't *P.* doel, gebruik makend van de schemering *Jong Holland* scoorde.

Jong Holland — Paramaribo.

1 0

Nu nog eenige pogingen van *Paramaribo* den gelijkmaker te scoren, hetgeen onmogelijk bleek, konden spelers en publiek naar huis keeren, na de laatste twee en half uur in de grootste spanning verkeerd te hebben.

***

Wij mogen hier niet nalaten op te merken dat én voetballers én publiek voor, gedurende en na het spel zich uitstekend hebben gedragen.

Wel prachtig! proficiat! en in de hoop van nog weer dergelijke matches mee te maken.

TOON.

Voetbalwedstrijd
Jong-Holland — Volharding.

2 0

Reeds vroeg zagen wij op 31 Aug. een gezellige drukte heerschen op het voetbalveld.

Kon het ook anders? De uitslag van deze knockoutwedstrijden zou hedenmiddag beslist worden, zoodat de spanning buitengewoon hoog was bij het publiek.

Om half vijf zagen wij den Gouverneur op het veld komen en nadat hij voorgesteld was geworden aan de aanvoerders der beide vereenigingen, deed hij den aftrap waarna er een daverend gejuich opsteeg uit de samengepakte menigte. 't Was vijf en twintig minuten voor vijf toen het spel een aanvang nam.

Dadelijk zaten de *J. H.* op den bal. Immers met den wind in den rug kan men heel veel uitrichten. Doch slechts van korten duur was het opdringen der *J. H.* Plotseling ving de midvoor van *Volharding* den bal op en met een fraaie voorzet zette hij den linksbuiten aan 't werk.

Deze op zijn beurt gaf den linksbinnen over, waarna de midvoor een meesterlijk schot loste, dat keeper LAMPER echter schitterend opving. 't Is mij opgevallen dat de aanvoerder van *J. H.* voor de rust niet erg „safe" was, zoodat de rechtsback vele keeren schitterend redde en aan hem, bijgestaan door keeper LAMPER is 't te danken dat er niet gedoelpunt was.

J. H.'s voorhoede heeft eenige keeren *V.'s* doel bestookt maar tot doelpunten kwam 't niet. *V.* gaf mijns inziens vóór de rust heel mooi spel te zien, terwijl *J. H.'s* spel veel te wenschen overliet, zoodat toen scheidrechter ROMEYN de rust floot, de score nog blanco was.

De tweede helft trad in met forsch spel van *J. H.* 't Schijnt dat deze vereeniging met den wind tegen beter spel levert dan met wind mee. Benauwde oogenblikken braken eraan voor de *V.* verdediging, maar de stevige centerhalf en zijn backs wisten heel wat doelpunten te voorkomen. *V.'s* voorhoede stond eenigen tijd werkeloos, toen zij eensklaps den bal naar zich toegespeeld zag, een stormloop nam naar *J. H.'s* doel, waar er op heel korten afstand een hard schot werd ingezonden, dat keeper LAMPER juist op het uiterste oogenblik opving. *J. H.'s* voorhoede gaf *V.'s* achterhoede handen vol werk, totdat het noodlottige oogenblik voor *V.* aanbrak doordat in het doelgebied de rechtshalf „hands" maakte.

J. H.'s keeper zag het oogenblik aangebroken waarop hij een reeds lang gekoesterden wensch vervullen kon, en met een prachtige schuiver gaf hij *J. H.* de leiding. *V.'s* voorhoede dreef nogmaals met vernieuwden moed op *J. H.'s* achterhoede in, doch de aanvoerder was nu op zijn plaats, en herhaaldelijk sloeg hij de aanvallen terug. 't Scheen alsof hij de schade van vóór de rust inhalen wou. *J. H.* zette de achterhoede van *V.* steeds aan 't werk en uit een hands op vrij grooten afstand doelde de linkshalf en het tweede doelpunt van *J.H.* was gemaakt. Nadat er weder uitgetrapt werd kwam het mij voor alsof *V.* totaal ontmoedigd was, en slechts sporadisch ging *V's* voorhoede tot den aanval over, eens wist zij zelfs een corner te forceeren. Keeper Lamper ving den hoog voor doel geschoten bal netjes op en daarmee was alle kans voor *V.* verkeken. Nadat er door *J. H.* nog heel wat aanvallen zijn ondernomen op *V.'s* doel, en wij op 't laatst nog een schitterende demonstratie zagen van *V.'s* keeper, kondigde een lang fluitsignaal het einde van den wedstrijd aan.

***

Nabeschouwingen.

Vóór de rust was *V.'s* spel aanmerkelijk beter dan dat van *J. H. V.'s* midvoor was subliem en vele keeren heeft hij heel aardig werk verricht. De centerhalf heeft flink zijn best gedaan. Van de beide backs kan ik zeggen dat zij heel goed hun best gedaan hebben. Maar de vele outballen en corners die zij geforceerd hebben, konden een zeer nadeelingen invloed hebben. De keeper was uitstekend, en het tweede doelpunt was geenszins zijn fout, zijn opstelling was zuiver en volgens de regels, maar 't komt mij voor dat de opstelling van den linksback zoo foutief was dat hij daardoor in de war gebracht werd.

Overigens valt er op dezen doelverdediger niets aan te merken. *V.* heeft mooi sportief gespeeld, de rechtsbuiten vooral die na de rust een gevaarlijke trap toebrengen kon aan een der halfbacks van *J. H.* (buiten zijn schuld) trok bijtijds zijn been terug zoodat zijn tegenstander den bal kon wegwerken. Prachtig *„Volharding".* Blijft den weg der sportiviteit steeds bewandelen! Laat u door de geleden nederlaag niet ontmoedigen, maar volhardt en doe Uw best om te blijven volharden in *„Volharding"*

Jong Holland heeft vóór de rust slechts middelmatig gespeeld, eenige aanvallen op *V.'s* doel; het nemen van een of twee corners en afgeloopen was 't met hun aanvallen. Na de rust echter was zij meer op dreef en zagen wij weer eens *Jong. H.* spelen. Tot mijn genoegen zag ik den linksbuiten Tweeboom op zijn oude plaats spelen waar hij zoo goed zijn best deed dat 't een lust was zijn prachtig verdeeld spel te volgen. De rechtsbinnen Jourdain heeft eenvoudig geschitterd.

Een prachtige kopbal die *J. H.* score haast verhoogde, maar juist langs de lat scheerde; eenige doorbraken, goed overgegeven voorzetten, in een woord, hij was in goede conditie! De overige voorhoedespelers hebben ook goed hun best gedaan.

De halfbackline is de ruggegraat van eene vereeniging! *J. H.* heeft dat heel goed gesnapt. De centerhalf Alex was als gewoonlijk d. w. z. er viel niets op zijn spel aan te merken. Over dezen speler hebben wij al lang en breed gesproken. De linkshalf was ook heel goed en de rechtshalf idem. Deze laatste gaf ook een blijk van sportiviteit, toen hij zijn been terugtrok juist op 't oogenblik dat hij zijn tegenstander een geduchte trap geven zou (buiten zijn schuld). Goed zoo, W. Leers, ga voort op den ingeslagen weg van sportiviteit. Aanvoerder Sibilon heeft voor de rust eenige keeren gemist, zoodat het zijn club haast een doelpunt kostte. Dank zij zijn confrater Provence is de score schoon gebleven. Na de rust was hij echter weer subliem, zoodat hij zich prachtig hersteld heeft. Provence als reeds gezegd heeft heel mooi werk verricht, en last not least, Keeper Lamper was weer keeper Lamper d. w. z. hij heeft ons verbaasd doen staan door zijn haast ongelooflijke behendigheid. Laat deze overwinning u niet overmoedig maken, *J. H.* maar tracht steeds dit kampioenschap te behouden door geregelde oefeningen en wakker spel.

De leiding was uitstekend.

FAVEREY.

INGEZONDEN.

St. Eustatius, August 6th 1928.

Who is to blame?

Dear Mr. Editor:

I have heard of the articles which have been appearing in your much read „Amigoe di Curaçao" concerning the state of affairs in the Windward Island and intended asking you re this to allow me to bring some facts to the notice of the public.

My intention is not to accuse anyone, but simply lay bare certain facts and allow the public to draw their conclusions and decide "Who is to blame".

Beginning with 1925 the condition of the Windward Islands (St. Martin, St. Eustatius and Saba) has been going from bad to worse. To some it is surprising that this retrogression has been so marked; to us who know the islands, were born and bred there, it is heartrending. But let us go back to 1925 and look the matter through and try and find out what is the cause of this retrogression. In 1925 a campaigne was held advising emigration to Curacao; did the Government at that time consider that when e people emigrate, retrogression must follow? You will most likely say that the Government was not responsible for this emigration, but when I tell you that the campaigne was led by none other than the Representative of the Curacao Government at that time in the Windward Islands, what will you say then? Who is to blame for the deplorable effects of this emigration?

Has the Government done anything towards ameliorating the deplorable condition in which the islands have fallen? I am afraid that I have to say "nothing whatsoever". We have heard of lots of changes and the last was that the islands would be free of all duties and taxes, but is this to the benefit of the islands? One who is directly interested (on account of his having landed properties on which tax has to be paid and one of the biggest incomes in the Windward Islands) wrote some time ago in your paper applauding this action; but allow me to say Mr. Editor, that that man was only thinking of personal interests; he never gave the public welfare one single thought, if so, regardless of his character, he never could have written what he did. The islands are already sinking and when the duties and further taxes shall have been removed, they will just simply disappear into the depths of economical depression. Who is to blame?

Mr. Editor, have you ever heard anything further about the articles written by L. Heyliger some time pass in your paper? Dont you consider that some investigation should have been made by the Government? As far as we know nothing has been done and if anything has been done, it has simply been done along the old Governmental line (a letter from the Governor to the Gezaghebber and his reply to same and the matter, whether true or not, is considered closed), but is that the way to handle such complains? If the Government of Curacao consider the people of te Windward Islands Netherlands subjects, is not that Government morally obliged to make a thorough investigation in such matters? Why not do as the British Government is wont to do, send a commission and let that commission report its findings; do not leave a people over to the verdict of "One man" and more so when family relations may make it difficult for that man to represent the public's interests. Does the Government feel that everything has been done towards unveiling the facts set forth in Heyliger's articles? Allow me, Mr. Editor, to say, and this can be borne out by the testimony of a great number of persons, that every word written by Heyliger is perfect truth and anyone who may say anything to the contrary is speaking false. Who is to blame?

We feel that something should be done to better the condition of the Windward Islands and in particular St. Eustatius. It is sad reflection on the Nederlands Government to have three islands surrounded by English Islands, and to see the difference between those islands and ours.

If the Government feel that these islands are too much a burden, why not sell them? Anything would be preferable for those who have to live there than their present condition and if the Government would look back over a period of say eight years and try to find out „Who is to blame", I feel certain that something would be done to try and raise them from the state of poverty into wich they have fallen.

Thanking you Mr. Editor,
I am Yours truly,
A Tiller of the Soil.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

✠ Z. E. Pastoor A. Saris.

Verleden week Zaterdag, juist toen ons blad van de pers was, kwam van Aruba het ontstellende bericht: Pastoor SARIS stervende: — en een oogenblik daarna: Pastoor SARIS overleden!

Wat er toen in onze harten omging, laat zich niet beschrijven, slechts gevoelen.

Pastoor SARIS, de onvermoeide werker, die zich zelf geheel en al gaf voor zijn volk, — de man met zijn waarlijk apostolisch hart, voor wien geen arbeid te zwaar, geen offer te groot was, — weggerukt uit ons midden in de volle kracht van zijn leven, — terwijl de missie hem zoo noodig had, en zijn apostolische werkzaamheid op de volle middaghoogte stond!

Nederig buigen wij ons hoofd, en zeggen: Gods H. Wil zij aanbeden!

Maar het beeld van Pastoor SARIS blijft voor ons staan, stralend in de glorie en grootheid van zijn apostolische werkzaamheid.

Want apostel was hij in den waren zin van het woord, — apostel, die leefde met en voor het volk, — die de nooden van het volk kende en niet rustte voor hij het geneesmiddel om die nooden te lenigen, gevonden had. Hij stond boven zijn volk door de grootheid van zijn karakter, waardoor hij een Leider was als slechts weinigen, — maar toch midden onder zijn volk door de grootheid zijner liefde, waardoor hij iedereen aan zich te verbinden wist.

De orde van den H. Dominicus verloor in hem een trouwen zoon, — de missie een harer meest eminente priesters, — het volk een echten Vriend en Vader, wiens hulp en raad men nooit tevergeefs inriep.

Pastoor SARIS is heengegaan; maar zijn werk, de „Eucharistische Bond" van Katholieke mannen, de schoonste parel aan de kroon van zijn priesterlijken arbeid, zal blijven bestaan.

In de parochie van de H. Familie op Curaçao en van Oranjestad op Aruba heeft hij deze zoo echt katholieke „Liga" weten te grondvesten en daardoor ontzaglijk veel bijgedragen tot den opbloei, versterking en verdieping van het christelijk leven onder onze Katholieke mannen.

Pastoor SARIS is heengegaan, — maar met een gevoel van innige dankbaarheid tot den Goeden God, gedenken wij en zal het volk blijven gedenken wat hij vele goed dat deze priester heeft tot stand weten te brengen, en waardoor zijn aandenken steeds in zegening zal zijn.

* * *

De Z. E. Pastoor Ambrosius W. Th. F. Saris werd geboren te Rotterdam op 10 December 1885: op 15 Augustus 1910 werd hij priester gewijd, en 10 Dec. van het volgende jaar kwam hij te Curaçao aan, waar hij na enkele jaren kapelaan te zijn geweest als Pastoor is werkzaam geweest te Westpunt. St. Martin, San Mateo en nu laatstelijk te Oranjestad Aruba, waar hij door de ziekte werd overvallen die een einde maakte aan zijn zoo kostbaar leven. Wel niemand die een zoo spoedig einde na een ziekte van nauwelijks veertien dagen zal voorzien hebben. Doch complicaties kwamen den toestand van den lijder gedurende de laatste dagen verergeren en Zaterdagmorgen 1 September gaf hij, na de laatste H. Sacramenten ontvangen te hebben, zijn schoone ziel aan God.

Hij ruste in vrede!

Wij betuigen bij dezen onze meest hartelijke deelneming met dit zoo treurig verlies, aan de geachte Familie van Pastoor SARIS, aan den H. E. Pater Vicaris en Medebroeders, en aan de parochianen van de Playa van Aruba, bij wie de naam van Pastoor SARIS zeer zeker in onvergetelijk aandenken zal blijven.

Plechtige Requiem-mis.

Maandagmorgen zal de H. E. Pater Vicaris in de Kerk van de H. Familie ten 7 uur een plechtige H. Requiem-mis opdragen voor de zielerust van Pastoor SARIS: na de H. Mis zal Z. D. H. Mgr. Vuylsteke de absoute verrichten.

In de parochie van de H. Familie heeft zich een commissie gevormd om gelden in te zamelen voor een plechtigen lijkdienst voor hun beminden Pastoor. Deze plechtige H. Mis zal zijn op Dinsdag 25 dezer maand terwijl tevens een krans, als bewijs van dankbaarheid, op zijn graf zal worden neergelegd.

Maandagavond is de H. E. Pater Vicaris M. V. D. ELSEN per „Ligia" naar Aruba vertrokken. Morgen wordt Z. H. E. per S.S. „Maracaibo" hier terugverwacht.

Z. D. H. Mgr. Vuylsteke heeft wegens den dood van Pastoor SARIS zijn voorgenomen reis naar Suriname uitgesteld.

Zuster M. Benedictine. ✠

Terwijl de parochie van de Playa Aruba nog in diepen rouw gedompeld is door het zoo onverwacht heengaan van haar onvergetelijken Herder, Pastoor Saris, is andermaal een zware slag ze komen treffen, door het afsterven, eveneens na een ziekte van slechts enkele dagen, van de Eerw. Zuster Dominicanes, Ma. BENEDICTINE, hoofdverpleegster van het Hospitaal „San Pedro di Verona". Verleden week reeds vreesde men het ergste en werden daarom aan Zr. Benedictine de Laatste H. H. Sacramenten toegediend. Hoewel er een geringe beterschap intrad, bleef de toestand toch nog steeds hoogst ernstig. Donderdagmorgen ontving Z. D. H. Mgr. Vuylsteke een telegram dat de Zuster overleden was. Nauwelijks twee jaar was Zuster Benedictine hier in de West, en leefde met hart en ziel voor haar zieken en haar hospitaal. Haar dood beteekent voor het Hospitaal van Aruba, waar toch al een tekort aan krachten was, een zwaar verlies.

Onze hartelijkste deelneming in dit zoo droevig verlies aan de Eerw. Zusters Dominicanessen van Aruba.

R. I. P.

Ongeluk met doodelijken afloop.

Zondagmorgen had een ernstig autoongeluk plaats bij Juan Baeza (Sta Maria). Een jongetje en een meisje, die met hun ouders in een truck gekomen waren, stapten uit de stilstaande truck en staken den weg over. Hierbij werden zij door een voorbij rijdende truck gegrepen, het meisje, Maria Teresa Romero, een kind van 8 jaar, werd zwaar gewond, ook het jongetje bekwam eenig letsel. Het meisje werd onmiddelijk naar het Hospitaal vervoerd, waar het spoedig aan de ontvangen verwondingen overleed. Terwijl men eerst aan schedelbreuk dacht, bleek bij de gerechtelijke lijkschouwing, die 's middags plaats had, dat de lever in twee stukken was gescheurd.

De chauffeur, een zekere F. K. is daarop door de politie van Cas Chiquito aangehouden.

In dank ontvangen.

van de H. H. Agenten van het zoo bekende bier, merk *Bill-Brau* een mooie cigarettenkoker, zooals zij op Koninginnefeest er hebben uitgedeeld. Onzen beleefden dank.

Dr. J. M. Nunez Roca.

De E. A. Heer Dr. José Maria Nuñez Roca, Consul van Columbië alhier, is door de regeering van zijn land benoemd tot Gouverneur van Magdalena. De Heer Dr. N. Roca heeft zich hier veel vrienden verworven, en had zijnerzijds veel sympathie voor Curaçao.

Van middag zal Z. E. A. per Spaansche boot „Legaspi" naar zijn bestemming vertrekken.

Wij wenschen Z. E. A. van harte een goede reis en veel voldoening in zijn nieuwen werkkring.

Onderscheiding.

Volgens B. C. is onze landgenoot, de heer J. J. ECKER, consul van Nederland te Colon, door H. M. de Koningin vereerd met de onderscheiding van Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Onze gelukwenschen.

Waarborgsom voor vreemdelingen.

Men heeft ons gevraagd na hoeveel tijd vreemdelingen de waarborgsom die zij bij aankomst hier moeten storten, kunnen terug krijgen.

Volgens de inlichtingen ons van officieele zijde verschaft, blijft deze som bij het gouvernement gedeponeerd, totdat de personen teruggaan.

Indien zij evenwel een goeden borg kunnen aanbieden, die voor hen verantwoordelijk blijft, wordt hun het gestorte geld teruggegeven.

Kol. Raad, Zitting 4 Sept. j. l.

Ingekomen was een ontwerp-verordening tot intrekking van de verordening van 15 Maart 1918 (P. B. № 14) houdende verbod tot uitvoer van Nederlandsch gemunt goud en Nederlandsch of koloniaal gemunt zilver, zooals aangevuld en gewijzigd bij verordening van 6 Febr. 1920 (P. B. № 7.) Dit ontwerp werd naar de afdeelingen verwezen.

Een paar vragen.

Waarom, bij muziekuitvoeringen op het Brionplein, het luisterend publiek gedwongen zich terug te trekken op de trottoirs, en 't daar als haringen in een tonnetje of als sardientjes in een blik, samen te groepen, zonder in de mogelijkheid te zijn, van zich te bewegen?

Waarom op zulke avonden het rijpad tusschen de trottoirs niet vrijgehouden voor het publiek opdat het rustig op en neer kan wandelen, zooals van ouds gewoonte was?

Waarom niet liever het auto-verkeer aldaar gedurende die paar uren stopgezet, opdat het publiek rustig kunne genieten?

Weegt het belang van die honderden die gekomen zijn om ongestoord van de muziek te genieten, niet minstens even zwaar, als van de enkele auto-rijders, die wel langs een andere richting hun doel kunnen bereiken?

Wij hopen, dat de verkeersregeling die gedurende die paar uren voor het publiek zoo bezwarend is, een wijziging moge ondergaan. De dank van het publiek er voor is verzekerd.

De waarnemend Procureur-Generaal, Hoofd van Politie in Curaçao.

brengt ter kennis dat in verband met werkzaamheden op den Pietermaaiweg van af Maandag **10 September 1928** tot nader bericht deze weg voor alle rijverkeer zal zijn afgesloten tusschen de Marktstraat en de Zonstraat.

Het rijverkeer in de richting van het Damplein zal worden geleid door de Columbusstraat en langs de De Ruyterkade, terwijl het verkeer in de richting van het Wilhelminaplein zal worden geleid langs den Pietermaaiweg- Markstraat Prinsenstraat en Zonstraat.

Tot nader bericht mogen de hiernavolgende straten uitsluitend worden bereden in de daarachter aangegeven richting:

Ruyterkade, tusschen Columbusstraat en Markstraat, in de richting van het Damplein.

Prinsenstraat, tusschen Columbusstraat en Zonstraat, in de richting van het Damplen.

Prinsenstraat, tusschen Zonstraat en Marktstraat, in de richting van de Zonstraat.

Zonstraat, in de richting Pietermaai.

Marktstraat, in de richting Waaigat.

Pietermaaiweg, tusschen Damplein en Markstraat, in de richting van het Wilhelminaplein.

Willemstad 7 September 1928.

De wnd: Procureur-Generaal
C. J. DEBROT
1—3 Advocaat-Generaal.

Soirée- St. Caecilia.

De heer Boskaljon heeft door hetgeen hij tot voor enkele jaren terug wetelijks te genieten gaf met zijn militair muziekkorps het Curaçaosch publiek innig aan zich verplicht, Zijn „otium" was er een „cum dignitate" in den vollen zin.

Die verplichting van het publiek ten opzichte van dezen sympathieken kapelmeester, is nog veel grooter geworden, nu hij zijn zoo wel verdiend „otium" heeft willen vaarwel zeggen, en voor den dag gekomen is met een jeugdig frisch en krachtig muziekkorps, en met een Soirée zooals wij in geen jaren genoten hebben.

De liefde voor de muziek was hem blijkbaar te sterk, en met den moed der jeugd heeft hij, de veteraan, zich opnieuw aan 't werk gezet om Curaçao uit zijn verval op muzikaal gebied op te heffen.

Die poging — laten wij't dankbaar erkenen, — 't is bij geen pogen gebleven, de eerste uitvoering was reeds een triomf — verdient onze volle waardeering. En de waardeering van het publiek is hem reeds van de eerste uitvoering af verzekerd. Het publiek heeft genoten en zijn dankbaarheid en waardeering geuit in een telkens spontaan uitbarstend applaus.

De keuze der stukken was keurig, het klankgehalte der instrumenten prachtig, de uitvoering der stukken, waarvan sommige heel wat vaardigheid van de muzikanten eischten, bijna altijd van een subtieele zuiverheid.

Wij wenschen den heer Boskaljon en zijn muzikanten geluk met deze eerste uitvoering; — moed en volharding, en een steeds stijgend succes. En dan tot spoedig weerziens.

Dankbetuiging.

Namens de Paters Dominikanen alhier betuig ik mijn hartgrondigen dank voor de bewijzen van deelneming ondervonden bij den dood van onzen dierbaren confrater, Pater

Ambrosius Saris.

Curacao 8 Sept. 28

Pater M. van den Elsen
Vic. Prov.

Buitenland.

DE KERKVERVOLGING IN MEXICO.

Kerkelijke gebouwen voor profane doeleinden.

De Mexicaansche stad Cuautla kan er zich op beroemen, het oudste spoorwegstation der wereld te bezitten. Want dit statfon is de oude kerk der Franciscanen van San Diego, die uit de 17e eeuw stamt. Ten tijde der opheffing der kloosters door Juarez omstreeks 1860 werd ook deze kerk geprofaneerd. De staatsspoorweg kreeg dit onbeheerde gebouw om het te veranderen in een station. Aan het gebouw zelf werd weinig veranderd, toren en gewelven bleven onveranderd, alleen de geheele inwendige meubileering, waarbij kostbare kunstwerken, werd verwijderd. Het hoofdschip dient als opslagplaats voor vrachtgoederen, in een der kapellen in het bureau gevestigd. Ondanks de profaneering maakt het inwendige toch nog een imposanten indruk, met zijn machtigen koepel en de massieve gewelven. De wetstgalerij, het vroegere priesterkoor, toont nog heden onder het stof van zeventig jaren de sporen van talrijke schilderingen.

Hetzelfde lot der profaneering trof later nog honderden kerken en kloosters. Zoo b.v. werd de heerlijke kerk van St. Augustinus te Mexico in een nationale bibliotheek veranderd. Boven den hoofdingang van het gebouw is in een prachtig relief een voorstelling van den H. Augustinus aangebracht.

In een der voorsteden van Mexico staat de geprofaneerde kerk van San Jago, een der eerste kerken van het land. Hier werd Juan Diego gedoopt, een Indiaan, aan wien de Moeder Gods te Guadeloupe verscheen; en naar deze kerk voerde na de verschijning Juans eerste weg. Ondanks deze historische beteekenis schrikten de „liberalen" er niet voor terug, de kerk in een belastingkantoor te veranderen. De doopvont bleef gespaard en kon voor de St. Annakerk gered worden. Het College de Nimas, dat in het jaar 1548 door den Franciscaan Petro de Ganto als opvoedingsgesticht voor jonge meisjes gesticht was, werd verkocht en in een societeit herschapen.

Het beroemde instituut van Santa Cruz, in het jaar 1536 door bisschop Zumarraga gesticht, werd tot kazerne ingericht en de daarbij behoorende kerk tot bazar. Nog erger was het lot der groote kerk van San Francisco, die tot een der voornaamste kloosters van Amerika behoorde. Nadat zij drie eeuwen lang het Katholicisme gediend, had, werd zij aan de protestanten overgegeven. Nu is zij gelukkig weer in het bezit der katholieken en wel in handen der Jezuieten overgaan, die ze gedeeltelijk weer herstelden.

Deze treurige lijst kon nog verlengd worden om te bewijzen, dat de politiek van Calles, die vijandig gezind is tegenover de Kerk, slechts een voortzetting van het werk van Benito Juarez is, den beruchten indiener van de „Reformatiewet", die voor het grootste gedeelte de oorzaak is der tegenwoordige Mexicaansche tragedie.

Kardinaal van Rossum over de Kerkvervolging in Mexico.

Op zijn terugreis van Limerick (Ierland) waar Z. Em. kardinaal Van Rossum het gouden feest der H. Familiecongregatie had bijgewoond, heeft de kardinaal te Londen — waar de reis onderbroken werd — aan een persvertegenwoordiger een onderhoud toegestaan.

In antwoord op een vraag van den journalist verklaarde de kardinaal inzake de kerkvervolging in Mexico het volgende.

„Deze vervolging is een strijd, waarin de katholike Kerk op essentieele punten onmogelijk toegeven kan. De Kerk wil geen controle of invloed uitoefenen op de regeering, zij heeft deze zelfs niet noodig. doch het eenige wat zij verlangt, is absolute vrijheid van uitoefening van den godsdienst, een vrijheid, welke door iederen beschaafden staat gegeven wordt. Te dien opzichte kan het Mexicaansche episcopaat geen enkele concessie doen. De katholieke Kerk is niet minder-, maar super-nationaal, en zoodra zij nationaal zou worden, zou zij ophouden katholiek te zijn."

MEXICO.

De strategie van Calles.

De aanslagen op Obregon.

Onze medewerker W. F. schrijft ons:

In een brief uit Parijs van 22 Juli l.l. waaraan de „Times" een opvallende plaats geeft, schrijft Captain Francis McCullagh, een geboren Ier en bekend journalist (bekend o. a. door een boek over de bolsjewistische kerkvervolging) onder meer het volgende:

„Ik ben tweemaal tijdens de ambtsperiode van president Calles in Mexico geweest en was het vorige jaar in staat, om een uitgebreide reis door dat land te maken en de politieke en sociale omstandigheden zeer nauwkeurig te onderzoeken. Ik heb bevonden, dat Calles geheel Mexico zóó beheerscht als Lenin Rusland in 1920. Telkenmale, als er een moord gepleegd werd, legde hij dien ten laste der Katholieken, om deze in discrediet te brengen en om twisten tusschen de revolutionnisten te voorkomen. Onder „revolutionnisten" versta ik natuurlijk de verschillende revolutionnaire partijen, die hem ondersteunen, in het bijzonder Morones met de „Crom" aan den eenen, en Obregon met de „Agraristas" aan den anderen kant. De partijen streden heftig met elkander over de verdeeling van den buit, die nadat Obregon aan het bewind zou zijn gekomen, verdeeld zou worden. Naar mijn meening werden alle aanslagen der laatste jaren op Obregon gepleegd door communisten, anarchisten en revolutionnistische partijgenooten,— niet door katholieken. De bomaanslag op Obregon in November van het vorige jaar, was niet het werk van Katholieken, het was het werk van anti-clericalen, de buiten zich zelf waren over de verdeeling van den buit, dien Obregon had voorgesteld. Obregon zelf geloofde er waarschijnlijk niet aan, dat de aanslagplegers katholieken waren.

„Waarschijnlijk was de aanslag het werk van politieke vijanden", zeide hij. En toen hij hoorde, dat vier personen alleen op bloote verdenking, ter dood gebracht zouden worden, zond hij Arturo H. Orci, zijn advocaat, naar den chef der politie, generaal Roberto Cruz, om te informeeren, wat voor belastend materiaal deze beambte in handen had. Hij stond op het standpunt, dat er onvoorwaardelijk een openbaar proces noodzakelijk was, omdat — en nu gebruiken wij de woorden van advocaat Orci — **„generaal Obregon geen geloof slaat aan de schuld der gevangen".**

De chef der politie Cruz weigerde den advocaat te ontvangen, die er genoegen mede moest nemen, om te confereeren met den secretaris van den chef, den heer Renito Guerza Leal. Deze gaf den advocaat toestemming, om heel het dossier te onderzoeken. Na zorgvuldige bestudeering kwam de advocaat tot de conclusie:

„Dit is geen acte van beschuldiging, het is alleen maar een politiek rapport."

„Maar het is alles, wat wij hebben" antwoordde de secretaris.

„En hoe denkt uw chef over de schuld der gevangenen?" vroeg Orci.

„De gebroeders Pro, Miquel en Humberto hebben niet bekend", zeide de secretaris, „hebben niet toegegeven, dat zij iets met den aanslag te doen hadden, en het is ook niet bewezen, dat dit wel het geval is."

Advocaat Orcí volbracht dan de opdracht van Obregon — namelijk diens verklaring, dat het proces openbaar moet zijn en naar diens meening de gevangenen onschuldig waren —, maar den volgenden morgen vernam hij tot zijn ontzetting, dat de gevangenen plotseling zonder proces waren doodgeschoten. Hij telefoneerde direct generaal Cruz en herinnerde hem aan zijn bezoek en de mededeeling van generaal Obregon. Het antwoord van Cruz luidde: „Zeer juist, maar voordat u in mijn bureau kwam en niettegenstaande de aanbevelingen van generaal Obregon, had ik reeds bevel gekregen om te doen wat ik heb gedaan." Dit bevel was afkomstig van Calles persoonlijk, gedateerd des 22 November en had tot inhoud, dat de gevangenen terstond moesten worden terechtgesteld. Zelfs Cruz was door deze koortsachtige en paniekachtige erbarmingsloosheid ontzet en vroeg, wat voor formaliteiten men in acht zou nemen, om aan deze slachting een schijn van recht te geven, maar Calles antwoordde met zijn gewone barschheid: „No quiero formas, sino el hecho. (Ik heb geen formaliteiten noodig, ik heb daden noodig.)

Dit alles behoort tot het verleden, maar het staat in nauwen samenhang met de tegenwoordige crisis in Mexico. Obregon is door politieke tegenstanders gedood, die geen katholieken waren, en president Calles heeft weer gebruik gemaakt van de strategie, die in November 1927 zooveel succes had gehad. Hij heeft den katholieken de schuld gegeven en zijn voornemen te kennen gegeven om de „auctores intellectuales" te ontdekken en tot „waarschuwend voorbeeld" eenige katholieken te doen ombrengen.

Alle telegrammen uit Mexico wijzen op een toestand van uiterste rusteloosheid. Maar waarom zou de vermoording van Obregon door een religieuzen fanaticus Mexico tot in zijn grondvesten doen schokken, wanneer het waar is, wat Calles immer beweert, dat de strijdende katholieken maar een kleine, gediscrediteerde, verachtelijke minderheid vormen? Zeker is hier iets, wat de censor niet wil laten doorgaan.

Mijn opinie, zegt Francis Mc. Cullagh, de schrijver in de „Times" van Londen, is deze: Alle aanslagen op Obregon in het vorige jaar zijn het werk geweest van aanhangers der revolutionnaire partijen, die door Calles en Morones worden geleid. Ik geloof niet, dat Calles medeplichtig is of de aanslagen billijkt, maar ik geloof stellig, dat hij de schuldigen kende, en dezen, door de katholieken in staat van beschuldiging te stellen, geprobeerd heeft te redden. Evenals Nero den Christenen de schuld gaf, Rome in brand gestoken te hebben, zoo beschuldigt Calles de katholieken, Obregon te hebben vermoord. In de Mexicaansche politiek is niets onwaarschijnlijk, en het is in ieder geval een feit, dat alle „Liberales", die in de laatste tien jaren gewelddadig den dood hebben gevonden, door andere „Liberales" zijn omgebracht. Ik behoef alleen maar de namen te noemen van Venustiano Carranza, Jesus Carranza, Francisco Villa, Emiliano Zapata, Manuel Dieguez, Francisco Serrano, Fortunato Maycott, Manuel Garcia Vigil en Arnulfo Gomez. De revolutionnaire leiders zullen misschien ten slotte elkander, de een na den ander, geheel uitroeien, maar alvorens ze verdwijnen, zullen zij nog een verschrikkelijke slachting onder onschuldigen aanrichten, en, wanneer niet alle voorteekenen bedriegen, staan wij thans voor zulk een slachting, voor zulk een bloedbad. Dit artikel in de „Times", welk blad toch niet in den reuk staat van bijzondere liefde voor het katholicisme, laat diep blikken in den toestand van rechteloosheid en willekeur, welke er nog altijd in Mexico heerscht.

De waarheid is „en marche." Niets zal haar tegenhouden.

(*De Tijd*).